

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETÉSI DIJAK:
Nyitór sor: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai utca 15. szám alatt van. — K. ziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503. Kiadóhivatal: 379.

Választási visszaélések!

— január 9.

Most egyelőre csak arról van szó, miként végződik a választási hadjárat. Hogy mik lesznek a végső eredmények. Marad-e és milyen arányu többsége a Tisza-kormánynak, vagy már a választási küzdelemben le tudja győzni a nemzet azt a féktelen erőszakot, melynek Tisza István gróf minden lehető és lehetetlen eszközét igénybeveszi most is, mikor a nép ítéletét provokálta. Rendszerétől, az erőszaktól a kormányelők most sem tér el. Sőt soha nem látott jelenségei mutatkoznak már is annak, hogy a belügyi minisztérium és az egész kormányzati hatalom ráveti magát a kerületek hivatali köreire és a presszió a választófogdosás büntetlenségét hirdeti azoknak, akiktől, bár meg nem engedett és törvényben tiltott, de hasznos kortszolgálatokat vár az ő feltolt jelöltjeinek előnyére.

Legfőbb tekintet Tiszáék előtt a szolgálatok *hasznossága*. A többi mind mellékes. Ha eredményt tudnak felmutatni a hivatalos kortes-szervezetek, — mindent meg szabad tenniük és legutolsó szempont lehet előttük a választások tisztasága és korrektsége. Ezt a nagytermetű Tisza István csak frázisnak tekinti. Neki többség kell mindenáron, hogy aztan gyökeres „rendet csinálhasson“ az új képviselőházban és alaposan kiirthassa a nemzeti ellentállásnak alkotmányos biztosítékait.

Legyen hát tisztában a választó nemzet azzal, hogy ilyen elvetendő célok miatt rendeltette el Tisza ex-lexben, törvény ellenére, a sürgős téli választásokat. Es tartsa nyitva a szemét a közönség, figyelje meg gondosan, hogy a kormány és pártja milyen módon kerülnek meg a választási törvény rendelkezéseit. Mert Tiszáék, jól tudván, hogy szabad meggyőződésük útján hagyva, a polgárok biztos bukását okoznák az erőszakban tomboló kormányzatnak, most valóságos virtuózitást fejtenek ki a választási visszaélések haimozásában és a bárósítási pénzekből összeharácsolt kassza erkölcsste-

len fölhasználásában. Ennek a látása és tudása indította a szövetséget ellenzék vezérő bizottságát arra a szokatlan elhatározásra, hogy a fővárosban egy központi szövet létesít, melynek célja a már is nagymérvűleg mutatózó választási visszaélések megtorlása.

Utalván arra, hogy már is sűrűn ismétlődő panaszok merülnek föl a választók joga elleni visszaélésekről, Kossuth Ferenc fölhívja a választókerületek vezérferfiit és minden egyes választót, hogy a tudomásukra jutott választójog elleni visszaéléseket, vesztegetést, fenyegetést, erőszakot, etetést, itatást azon esetre, ha helyben a jogsegély rendelkezésükre nem állana, törvényes megtorlás céljából juttassák azonnal a vezérő-bizottság tudomására.

Hogy erre a fölhívásra már a választási mozgalmak legelső napjaiban szükség van, élénken bizonyítja annak az iránynak végzettségét, melyben a Tisza által minden vonalon megkísérlett kormányzati abszolútizmus halad. Es ezzel szemben fokozott kötelessége a független polgárságnak, hogy egyértelműen sorakozzék az erőszak ellen és a saját becsületes hazafiui meggyőződése mellett.

Kötelessége, hogy törhetetlenül összetartson a zászlók alatt és azon kipróbált vezéreit küldje a parlamentbe, a kik nem ingadozó elhatározottsággal tudják és fogják megvédelmezni Tisza ellen és mindenkivel szemben az ország alkotmányának sértetlenségét.

XI/18. A szabadelvűpárt jelöltjei azt a kérdést intézik a választókhöz: akceptálják-e november tizen-nyolcadikát? Ha a mandátumok többsége a válaszra adott *igenekből* fog kikerülni, akkor november tizennyolcat semmifajta maró folyadék el nem tüntetheti az idők táblájáról. Így okoskodik még most is a szabadelvűpárt hivatalos lapja s abban bizakodik, hogyha csak az ellenzék többségre nem kerül, november tizennyolc szirtként fog megállani. Tévedés, roppant nagy tévedés. A törvénytelenég mindig törvénytelenég marad, azt senki nem szankcionálhatja, szankció által senki jellegétől meg nem foszt-

hatja. A törvénytelenéssel szemben csupán egy kötelesség áll föl: — azt megsemmisíteni és helyére a törvényességet és jogrendet fölláítani. Akármilyen rakás *igen-t* fognak tehát összegyűjteni, november tizennyolc törvényszegés marad, a melynek megváltoztatására törekedni is fognak.

A kolozsvári bizalmas értekezlet.

Tisza paktuma a románokkal.

— január 9.

Tisza István marosvásárhelyi kirándulása alkalmával — mint a *Budapesti Hirlap* írja — a vele együtt utazó román anyanyelvű, de szabadelvűpárti képviselőknél a küszöbön álló választásokra való tekintettel megígérte, hogy Janku-alapot odaajándékozza iskolai célokra a Nagy-Szebenben székelő román közművelődési egyesületnek, a román nemzeti komitét fölsozlató rendelet mellözve, nem tesz e komitét föltámasztása ellen semmit s végül, a Berzeviczy-féle népiszkolai javaslatot leveleszi a képviselőház napirendjéről. Nagy-Szebenből vett értesülés alapján módunkban volt konstatálni, hogy a román közművelődési egyesület elnökségéhez a Janku alapra vonatkozóan még semi értesülés sem érkezett ama három hét alatt, a melynek kezdetén szárnyra kelt a paktumra vonatkozó hír. Ez alapon kétségbe is vontuk e paktumos hír igazságát. Berzeviczy pedig egyszerűen rosszakaratu híresztelésnek nevezte egy küldöttség előtt azt az állítást, mintha a kormány visszavonná a népiszkolai törvényjavaslatot. Berzeviczy határozott kijelentése örömmel és megnyugvással töltött el mindenkit, a kiknek lelket nyugtalanította a román lapok paktumos híresztelése.

Fájdalom, ez öröm és megnyugvás nem tarthatott sokáig. A román nemzetiségi párt vezéremberei 29-én *Kolozsvárott* bizalmas értekezletet tartottak és ez értekezlet eredményeként másnap ilyéfalvi Papp György és Lukács László lacfalusi oláh pap aláírásával egy fölhívás jelent meg az összes román nemzetiségi lapokban, amelyben a képviselőválasztó kerületek román választóinak megbízottjait január 10-re Nagy-Szebenben értekezletre hívják össze. E lap hasábjain rögtön fölhívtuk rá a magyar közvélemény figyelmét, az értekezlet tárgysorozata alapján világossá tévén, hogy e kísérlet semmi egyéb, mint föltámasztása a fölsozlatott „román nemzeti komitét“-nak. Egy hete már elmúlt, hogy e fölhívás megjelent. Nagy-Szebenből vett értesülés szerint e tervbe vett értekezletet meg is fogják tartani, mert ez ideig a hatóságok részéről semmi sem történt annak megakadályozá-

sára. A Telegraful Román híradása szerint tegnapelőtt a kormány ama rendelete is megérkezett a román közművelődési egyesület elnökségéhez, a melyben Tisza István a Janku-alapot iskolai célokra oda ajándékozza a szóban forgó egyesületnek.

A híresztelt paktumnak tehát két föltételét a miniszterelnök már teljesítette. A harmadikat, a népiszkolai törvényjavaslat napirendről való levételét Berzeviczy határozott nyilatkozata szerint nem fogja semmi szín alatt sem teljesíteni. (Tisza István miniszterelnök az ugrai kerület választóihoz ma intézett nyílt levelében fölsozolja a kormány érdemeit, a melyek közé fölveszi a népiszkolai törvényjavaslatot is. — Csakhogy azokban a kérdésekben, a melyek összefüggésben vannak a nemzetiségi kérdéssel, ritkán szokott érvényesülni a szakminiszterek akarata. Annak idején Wlassics is kijelentette, hogy a brassai román gimnáziumot a romániai szubvenció törvényesen tiltott elfogadásáért be fogja csukadni. A vizsgálat a leghatározottabbao igazolta, hogy a brassai gimnázium előjárósága a tilos szubvenció elfogadásával az állam törvényét évtizedeken át a leggaládabbul kijátszotta. E galádságban a főbűnösök Románia egymást követő kormányai voltak. Károly király saját kormányzását e galádság megbélyegző vádjától megmentendő, Bécsben közbe lépett. A magyar kormány nem csukta be a brassai román gimnáziumot, hanem a jogi és történelmi igazság arcul verésével egyszerűen, mint egy soha érvényben nem állott alapítvány megváltása összegének járadékát, törvényesítette.

Tisza azonban nsgyon meg fogja járni ezzel a paktummal, a melyet azért kötött a románokkal, hogy Biharmegye két-három kerületében leveje szavazatukkal a függetlenségi partot. Biharmegye igen nagy darab föld, de azért mégsem az egész Magyarország. Ugyszintén Biharmegye nemzetiségi viszonyairól sem lehet himet varni az ország többi részének nemzetiségi viszonyaira. A többi vármegyék tulajdonon nemzetiségi választó kerületeiben az ellenzék nem állt jelöltet. E kerületek küldötték az ugynevezett leltári mamelukok zömét a parlamentbe. Ebben a hetven-nyolcvan kerületben estek a legolcsóbb kormánypárti választások. Egy voks átlagos ára, miután az ellenjelölt nem licitálta följebb, átlag öt-hat korona volt. Most a nemzetiségi ellenjelöltek jelentékenyen följebb szoktatik még ama tíz korona negyen fillérrel is, a mely hír szerint, a küszöbön álló választásokban egy szavazat átlagos árú el van irányozva.

Aradban, Krassó Szörényben, Hunyadban, Alsó-Fehérben, valamint az észak-nyugati megyékben a kormánypárt jelöltjei rendkívül meg vannak rökönnyödvé a miniszterelnök paktumos nemzetiségi politikája miatt, a mely egyszerre várat-

lanul nyakukra hozta a nemzetiségi párt jelöltjeinek veszedelmes versenyét. Miután a kormány összes anyagi és hatalmi erejét kénytelen a tiszta magyar kerületekben föllépő ellenzéki jelöltek ellen egyesíteni, nem adhat elég támogatást a szabadelvű párt jelöltjeinek szemben a nemzetiségekkel s így egészen valószínű, hogy igen sok kormánypárti mandátum kerül nemzetiségi kezekbe.

Ha az új parlament összeül, Tiszta még egy másik kellemetlen csatlódás is fogja érni Bécsből és sajtóirodaja útján úgy van értesülve, hogy a nemzetiségi képviselők szívesen fognak neki segíteni Bécs kedvéért a magyar nemzeti ellenállás letörésében. A nemzetiségi képviselők ezt meg is tennék, ha nem volna föltétele a házszabályok szigorítása. A legprimitívabb gondolkozású nemzetiségi képviselő is tudja, hogy a szigorított házszabályok mellett Tisza velük is olyan gyorsan el fog bántani, mint a magyar ellenzékkel. Az obstrukciót letörni tehát nem áll a nemzetiségek érdekében s azért könnyen megtörténhetik, hogy az új parlamentben a nemzetiségi képviselőknek nem szövetségeseiket, hanem ellenfeleiket fog találni, mikor kísérletet tesz a lex-Dániel életbeléptetésére. A nemzetiségi képviselőkben nem fog az obstrukció letörésére szövetségeseiket találni, de az övé lesz ama kétes érdem dicsősége, hogy rövidlátó, biharmegyei szempontoktól vezérelt nemzetiségi politikájával ő segített megteremtetni a magyar parlamentben egy számban tekintélyesebb nemzetiségi pártot.

Budapest. Szerie az országban föllobogott választási küzdelmek között talán legérdekesebb az, amely Budapesten gyult ki. Mindenki emlékezhetik reá, hogy a főváros állandóan a kottériák martaléka volt. Amit néhány törzsfőnök elhatározott, ez történt. A polgárság bámulatos türelemmel hajtotta a fejét ebbe a járomba s vonszolta egypár ember magánérdekét. Az elmúlt általános választások már rést ütöttek ezen a rendszeren, az ideai alkotmányos tusa pedig végkép szétszaggatta a törzsfőnököktől hálózatot. Érti és tudja azt a kormány is; tudja, hogy Budapest nem szállítja be többé oly engedelmesen a jó mandátumokat — ezért ő maga készül sikra szállani az értékes kincsért. A főváros kilenc kerülete közül ötben miniszter lép fel. A második, negyedik, hatodik, nyolcadik és kilencedik kerület az, amelyiket az a megtiszteltetés ér, hogy miniszter verseng a kegyeért. Ezekben a kerületekben elképzelhetetlenül heves lesz a küzdelem, mert az öntudatra ébredt polgársággal szemben a hatalom minden rendelkezésére álló fegyverét mozgósította. A választási küzdelmeknek a legelején vagyunk még csak, de a főváros már most is lázas. Reméljük, hogy Budapest nem veszti el fejét s bármilyen jó állással rendelkezzenek is kérői — kikoszarozza őket. Azok, a kik évtizedekig ügyet sem vetettek reá s csak akkor veszik észre, amikor megalázott helyzetének tudatára ébredt: nem érdemelnek jobb sorsot Arról nem is szólunk, micsoda örök dicsősége lesz Budapestnek, ha őt miniszter orra előtt esapná be az ajtót!

Kik lépnek fel!

Képviselőjelöltek.

— Saját tudósítónktól. —

II.

Összegyűjtve közöljük itt a mult-kori kimutatásunk óta történt újabb képviselőjelölések eredményét, ama kerületekre nézve, amelyeknek pártja jelöltjeik személyében már végleg megállapodtak.

A rövidítések magyarázata: **sz.** = szabadelvűpárti; **d.** = disszidens; **ujp.** = ujpárti; **Kp.** = Kossuth-párti; **népp.** = néppárti; **ell.** = ellenzéki, a kinek közelebbi pártállása ismeretlen. A dőlt betűvel szedett nevek egyszerűen az illető kerület eddigi képviselőjét is jelentik ott, a hol az eddigi képviselő nem lép föl többé, a volt képviselő nevét pártállásának feltüntetése mellett a jelöltek neve után járjel közt szintén dőlt betűvel közöljük.

Az újabb jelölések a következők: **Pozsony:** I. kerület: **Moletz** Dani sz., **Andrassy** Gyula gr. d.

Nagyimihály: **Hadik-Barkóczy** Endre gr. d.

Hömonna: **Andrassy** Sándor gr. d. **Nagyszombat:** **Kollár** Márton nemzetiségi, **Vermes** Zoltán szolgabíró sz.

Ujrad: **Rubinek** Gyula sz., **Hadik** Sándor gróf d.

Esztergom: **Frey** Ferenc n., **Földváry** István városi főügyész d.

Nagyigmánd: **Kálmán** Rudolf nagybirtokos Kp., **Csibicz** Tihámér főispán sz., (**Thaly** Ferenc Kp.)

Paks: **Szűha** István Kp., **Simonics** Elemér vármegyei főjegyző sz. **Maroshidas:** **Bethlen** Balázs gr. sz.

Técső: **Réki** Mihály sz., **Tomka** János sz., **Kisfaludy** Ferenc tanító ujp.

Veszprém: **Horánszky** Lajos sz., **Szemere** Miklós ujp.

Alsókubin: **Ifj. Szmracsányi** György sz., **Tivkó** Iván nemzetiségi, (**Abafi** Ödön sz.)

Zombor: **Drakulics** Pál sz. **Tomics** Jása sz.

Körmöczbánya: **Lukács** László pénzügyminiszter sz.

Csacza: **Láng** Lajos kereskedelmiügyi miniszter sz.

Siklós: **Benyovszky** Móric gr. Kp.

Fülek: **Chorin** Ferenc sz., **Mocsáry** Lajos Kp., (**Beniczky** Árpád Kp.)

Köbölkut: **Perényi** Kálmán főszolgabíró sz., (**Köbek** István sz.)

Apatin: **Matkovics** Béla főszolgabíró sz., **Vigyázó** Ferenc gr. Kp., (**Fernbach** Péter d.)

Magyarigen: **Verner** Gyula sz., **Moldoványi** Gyula sz.

Mátészalka: **Jeney** Zsigmond Kp., **Budaházy** Kálmán miniszteri titkár sz.

Kassa: **Münster** Tivadar polgármester sz., **Hadik** Béla gr. d.

Jákóhalma: **Okolicsányi** László Kp.

Ersekújvár: **Kovács** Pál népp., **Károlyi** Alajos gr. sz.

Vác: **Barabás** Béla Kp.

Székelykeresztúr: **Bedő** Albert sz.

Gyula: **Bodoki** Zoltán sz., **Sriffé** József földbirtokos Kp.

Félegyháza: **Holló** Lajos Kp., **Czeilik** Kálmán táblabíró sz.

Verbő: **Rudnávnszky** György szolgabíró sz., (**Valasek** János nemzetiségi.)

Szék: **Révay** Mór sz., **Szemere** Miklós ujp.

Nagyiklód: **Vas** Béla gr. d., **Wass** György gr. sz., **Montbach** Imre főispáni titkár sz.

Kecskemét: I. ker. **Nagy** Mihály sz., **Ugron** Gábor Kp.

Kecskemét: II. ker. **Szeles** József sz., **Szappanos** István Kp.

Kismarton: **Bolgár** Fere. d.

Csorna: **Rakovszky** István népp. **Szatmár:** **Hieronimi** Károly kereskedelmiügyi miniszter sz., **Uray** Géza Kp.

Szalka: **Konkoly-Thege** Sándor sz. **Szolnok:** **Kiss** Ernő sz., **Nagy** Emil dr. Kp.

Szociálista presbiterium. Értarcsáról jelenti tudósítónk: A minap tartotta tisztújító gyűlését az értarcsai ev. ref. egyházközség. A választás eredménye rendkívül érdekes és meglepő volt, tudniillik a jelöltek közül a szociáldemokrata pártba tartozók kerültek ki győztesen. Az egyik presbiter lett **Tolnay** Károly, az újjászervezett szociáldemokrata-párt jegyzője, **Lakatos** Lajos gőzmalom-tulajdonos és **Laczi** János földműves, mindhárom szociálista.

Ujabb jelölések.

A vezérő bizottság gyűlése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 9.

Az ellenzék vezérő - bizottsága ma délelőtt Kossuth Ferenc elnöke alatt újból ülést tartott, melyen gróf Apponyi Albert, gróf Batthyány Tivadar, gróf Zichy Aladár, Darányi Ignác, Tóti János és Pallay Sándor párttitkár vetek részt.

A bizottság ma a következő jelölésekről vett tudomást:

Debrecenben **Thaly** Kálmán és **Bakonyi** Samu tegnap tartott programbeszédét óriási közönség hallgatta végig határtalan lelkedéssel. Ez alkalomból a szövetkezett ellenzékét a következő távirattal üdvözölték:

Szakadatlan fárasztó és áldásos munkájukhoz kitartó erőt, egészséget és sikert kíván a **Thaly** és **Bakonyi** programbeszédének meghallgatására egybegyűlt nagygyűlés nevében: **Márton** elnök, dr. **Bacsó** jegyző.

A **kunszentmártoni** választókerület függetlenségi pártja újból **Balogh** Mihályt jelölte.

A **hajduböszörményi** függetlenségi párt újból **Benedek** Jánost kandidálta.

A **kápolnai** kerület pártkülönbség nélkül összegyűlt választók **Samassa** Jánost jelölték, a ki függetlenségi programmal lép fel.

A **pinchehelyi** kerület választói **Rátka** Lászlót jelölték egyhangulag.

A **siklói** kerület tegnap újból gróf **Benyovszky** Móricot jelölte, a ki nyomban megtartotta programbeszédét.

A **nagykállói** függetlenségi polgárok újból dr. **Mezőssy** Bélát jelölték. A jelölő gyűlésről **Kossuth** Ferencet táviratban üdvözölték.

A **diószegi** kerület függetlenségi polgárai tegnap **Szász** Zsombort jelölték.

Aradon **Barabás** Béla e hó 18-án tartja programbeszédét, melyre gróf **Apponyi** Albert is leutazik.

A **hódmezővásárhelyi** kerület újból **Endrey** Gyulát jelölte.

Az **alsó-dabasi** kerület **Keller** István ügyvédet jelölte ellenzéki programmal.

Szent-Gróthon **Eitner** Zsigmond Kossuth párti, **Kálmán** Károly néppárti és báró **Harkányi** Frigyes szabadelvűpárti jelölt ál egymással szemben.

A **pápai** Ujpárt tegnap tartott ülésén jelölte báró **Bánffy** Dezsőt. A jelöltség elvállalására e hó 11-én küldöttség kéri meg az Ujpárt vezérét.

Miskolcon a déli kerületben az ellenzék dr. **Baracs** Marcellt jelölte. Az északi kerületben gróf **Tisza** István miniszterelnök lép fel.

A **kisjenői** kerületben dr. **Lázár** Nándort akarja megnyerni az ellenzék. Ha ő nem vállalja a megbízást, akkor **Purgly** László lép fel.

Hajdunánáson egyhangulag **Rákosi** Vikort jelölte ismét az ellenzék.

Zilah egyhangulag **Lengyel** Zoltán jelölte újra.

A **jászberényi** függetlenségi párt egyhangulag gróf **Apponyi** Albertet jelölte.

A **kalocsa-dunapataji** választókerületben a szövetkezett ellenzék jelöltje **Krasznay** Ferenc Kossuthpárti.

AZ EGYHÁZ.

Egyházi képviselő kiegészítése.

A kolozsvári római katolikus egyházközség előjárósága a képviselő testületet kiegészíteni óhajtván — az alábbi tájékoztatást bocsátotta ki:

A kolozsvári róm. kath. egyházközség képviselő-testületének 1905. évre vonatkozó kiegészítése elkészítésére alulírtak személyében bizottság küldetvén ki, felkéretnek azon kolozsvári illetőségű róm. k. lakosok, kik a képviselőtestületi tagságra jogosultak és szabályszerűen minősítvék, sziveskedjenek ezt akár írásban, a főtéri plébánia hivatalban vagy alulírottak bármelyikénél 1905. évi jan. 19-ig bejelenteni. Tájékoztul megjegyeztetik, hogy a szervezeti alapszabályok szerint a képviselőtestületnek tagjai:

a) a kolozsvári róm. kath. plébános és segédlelkészek;

b) a kebli tisztviselők közül a gondnokok, pénztárnok, jegyző, ügyvéd s a sz. Erzsébet aggház gondnoka és ispánja;

c) az erdélyi püspöki egyházmegye igazgatótanácsának Kolozsvárt lakó tagjai;

d) a Kolozsvár városi tanács kebelében időnként valósággal szolgálatot tevő róm. kath. tanácsosok, jegyzők, pénztárnokok, levéltárnok és a városi képviselő-testületnek róm. kath. tagjai, nem különben a kolozsvári kir. törvényszéknek és kir. járásbírósnak róm. kath. elnöke, államügyész, bírái és albírái, a kolozsvári kir. tábla róm. kath. elnöke, tanácselnökei, főügyész, bírái s az első bíróság albíráival egyenlő rangú tisztviselői;

e) a kolozsvári róm. kath. közép-tanoda rendes tanárai;

f) a Kolozsvár városában állandóan lakó és működő róm. kath. tudorok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, egyetemi tanárok, akadémiai művészek, a Kolozsvárt lévő kolostorok előjárói és a kolozsvári róm. kath. elemi tanodák igazgatója és rendes tanítói;

g) a kolozsvári róm. kath. hívek

közül száz önálló egyén, ki legtöbb adót fizet az adómenyiség sorozata szerint.

Kolozsvárt, 1905. jan. 9-én.

Nagy Kálmán, gondnok. Benel Ferencz, biz. tag. Biró Béla, apát-plébános. Mák Ferencz hitk. jegyző.

A király levele

a város házán.

Indítványok a félretételre.

— Rendkívüli közgyűlés. —

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, január 9.

Tegnap mutatták be Kolozsvárt a legfelsőbb kéziratát, a mely a kedvelt híveket az új országgyűlésre királyi üdvözléssel ünnepélyesen meghívja. A törvényhatóságokhoz intézett királyi meghívó levelet a város törvényhatósága kellő megilletődéssel és illő tisztelettel fogadta és álló helyzetben hallgatta végig.

A szokásos tudomásul vétel azonban ez alkalommal nem történt oly simán, mint máskor, mert tiltakozó szavak is hangzottak el, a melyek a királyi kéziratnak nem akartak több érvényességet nyújtani, mint a mennyit a tárgyalási sorozatról levételni szokott indítványoknak.

— Az 1867. évi X. törvénycikk alapján indítványozom, hogy tegyük félre tisztelettel a királyi leiratot.

Igy szólalt fel mindjárt a gyűlés letelején dr. Várady Aurél, a ki nek nézetéhez aztán a közgyűlési tagok közül többen csatlakoztak.

Somodi István ügyvéd volt az első, a ki Várady indítványát helyeselte és kérte, hogy ne csak a királyi leirat, hanem a választások elrendelésére vonatkozó kormányrendelet is olvastassék fel a rendkívüli közgyűlés előtt.

Dr. Esterházy László főjegyző tiltakozott Somodi felszólalására, azt bizonyítgatván, hogy a kormányrendelet tárgyalása nem tartozik a közgyűlés hatáskörébe, mert a választások körüli intézkedésekhez, joga kizárólag a központi választmányának van.

Dr. Pisztor Mór egyetemi tanár nem tartja ugyan helyesnek az országgyűlésnek ex lexben való feloszlását és illetőleg az új választások megtartását, de egy hasonló esetre utalva mégis tudomásul veszi bár „sajnálattal” a királyi leiratban foglaltakat.

A hivatott hasonló eset az 1861. évi történet. Akkor, a midőn az abszolút kormányzás idejében Deák Ferencz felirati és határozati javaslatait nagy vitával tárgyalta az országgyűlés. Ekkor se volt törvényes állapot, mert az erdélyi rész — képviselői meg nem hivatván — nem volt képviselve az országgyűlésen.

Akkor történt meg az az eset, hogy a király és az országgyűlés ellenkezésbe jöttek egymással, a mennyiben a Deák felirati javaslatát, a melyet a nemzeti képviselő is magáévá tett, egy királyi „rescriptum” egyszerűen elvetette és a törvényen kívüli országgyűlést feloszlatta, haza

küldte. 1861. évtől 1865-ig oktrojált alkotmánya volt Magyarországnak, de a törvényhatóságok azért zavartalanul folytatták működésüket egészen a kiegyezésig, a melyet Deák Ferencz a király és nemzet között az 1867. évi XII. törvénycikk beiktatásával létesített.

A törvényhatósági bizottság tárgyalta a leiratot, elvetette Pisztor indítványát s a királyi leiratot nem sajnálattal, hanem *hódoló tisztelettel* vette tudomásul és a további intézkedések megtételét a ma délutánra egybehívott központi választmányra bízta.

Végezzük a tudósítást azzal, hogy a királyi leirat tárgyalása más törvényhatóságoknál előreláthatólag nagyobb ellenállásra fog találni, mint nálunk.

LEGUJABB.

— A „NAPLÓ” távirati és telefon-tudósítása. —

Harc a mandátumért.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud.) Nagyváradról jelentik, hogy Molnár Ákos a kerület eddigi Kossuth-párti képviselője ellen, most fellépett Szabó József fővárosi ügyvéd ugyancsak Kossuth-párti programmal. Szabó érdekében ma küldöttség járt Kossuth Ferencnél. A pártvezér azonban a támogatást megtagadta, mert a párt a volt képviselőt nem szándékozik elejteni.

Kócskemét a Házfeloszlítás ellen.

Budapest, január 9. (Saját tud.) Kecskemétről táviratozzák, hogy a város mai közgyűlésén hoztak ugyan határozatot, mely elrendeli az országgyűlési képviselő választás foganatosítását, de nagy lelkesedéssel ünnepélyesen tiltakozott a városi képviselőtestület a házfeloszlítás ellen, melyet törvénytelennek tart.

Hegedüs Béla bűnügye.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud.) Hegedüs Béla volt országgyűlési képviselőt, akit tudvalevőleg okirathamítás és csalás miatt letartóztattak, ma délelőtt a soros vizsgálóbíró elé vezették. A vizsgálóbíró fenntartotta a rendőrség által elrendelt előzetes letartóztatást.

Viharban felfordult személyvonat

Budapest, január 9. (Saját tud.) Bécsből telegrafálják, hogy a tegnapi szélviharban Koppenburg mellett egy személyvonat felborult, három kocsi lezuhant a töltésről és három utas életveszélyesen, négy pedig súlyosan megsebesült.

Port-Arthur kapitulációja.

Budapest, január 9. (Saját tud.) Tókióból sürgönyzik, hogy Stösszel és hét más tábornok, valamint négy orosz admirális becsület szavát adta, hogy többé nem vesz részt a háboruban.

A politika Kolozsvárt.

Zichy Jenő gr. nem vállalja a jelöltséget. Dobál Antal haragszik.

Wlassicsot vagy Darányit akarják felléptetni Hegedüssel szemben.

— Saját tudósítónktól. —

Szamosi János dr. a kis öreg ur, a törpe agg, nyithatna egy központi életrajz irodát, mint szövetkezet-et. A vasárnapi szereplés megmutatta, hogy a kis öreg ur a semmittevésről is tud pontos biográfiát szerkeszteni, s erre a tevékenységre most nagy szüksége van a kormánypártnak, tekintve azt, hogy jelöltek kell ajánlatni. Az üzlet nem is lenne rossz, — udvari tanácsosságok, érdemjelek és más egyebek garmadával jönnének fizetség fejében az új vállalat bürójába, a mely így mihamar nagy lendületet venne. A szabadelvű-párt egyébként nagyon ünnepelte a kis öreg urat, s csak az zavarta meg az örömeiket, hogy Dobál Antal haragszik és fenyegetődik. Dobál azért neheztel, mert az aranykúti kiválóság: Dorgó Albert lett a központi elnök, s őt mellőzték. A jövődő krónikása derítse ki azt, hogy azért akar-e disszidens lenni Dobál — a mint multkor megirtuk, — mert őt skartba tették, vagy pedig azért bánt vele így a párt, mert disszidens, — fő az, hogy Dobál, a hü Sancho Panza duzzog, meg sem jelent a gyűlésen, s hangulatot csinál másoknál is a pártból való kilépéshez.

Az ellenzék körében az a tegfrissebb hír, hogy Zichy Jenő gróf visszamondta a jelöltséget, mert nem akarja ott hagyni székesfehérvári választóit. Az egyesült ellenzék ezt sajnálattal vette tudomásul, s az intéző bizottság huszonnégy óra alatt végleges megállapodásra jut arra nézve, hogy ki álljon Hegedüs Sándorral szemben. Valószínűleg Wlassics Gyulát, vagy Darányi Ignácot léptetik fel, de ez egyelőre még terv. A szövetkezett ellenzék tegnap este gyűlést tartott, a melyen több belső taktikai kérdés került szónyegre. A központi bizottság Budapesten ma fog dönteni, hogy ki a vivát: Barabás vagy Wesselényi báró, s a határozatról táviratilag értesítik a kolozsvári vezetőséget. Ellenzéki körökben egyébként sokat beszéltek tegnap a szabadelvűek vasárnapi gyűléséről, a melynek részletei nagy derűtséget keltettek mindenfele. Szóba került a Szamosi dr. szereplése, Dorgónak Tisza beszédeiből s az

ugrai levélből ollózott mélyjárata fejtegetése. Dr. Békési Károly beszédére vonatkozólag az egyik ellenzéki vezér meg is jegyezte:

— Még csak az hiányzott, hogy Hegedüs Sándor csecsemőkorabeli pelenkáit vitessék körül a teremben. Megemlékeztek Hegedüsről mint kis diákról, mint gimnázistáról, mint ifjuról, mint férfiról, s mint miniszterről, — kár volt tehát megfélemlíteni a polyásbaba Hegedüsről. A fennemlített bölcsőkellet meg kellett volna szerezni, s Dorgó — mint a zsidóknál a Thorát, — fényes segédlettel meghordozta volna a székek közt, és láthattuk volna a történelmi jelenetet: a a mamelukok térdre borulnak, ajkaikkal érintik a szent ereklyét, Szamosi infulás misét mond, Békési ministrál, s Weisz Mór urvacsorát oszt, miközben Biró János huszárszírral felkeni a harcosokat.!

A küzdelem Erdélyben.

Mozgalmak a szomszédban.

— Saját tudósítónktól. —

A választási harc erdélyi mozzanatairól az alábbiakban számolunk be:

Egy disszidens beszámolója.

Tudósítónk írja: Gr. Thoroczky Miklós disszidens, a dévai kerület volt képviselőjének programbeszéde f. hó 8-án ment végbe Déván a helybeli Vigadó nagytermében. Nagyszámu, a vártnál is nagyobb közönség előtt nyitotta meg a gyűlést Fáy Béla hunyadmegyei földbirtokos, majd pedig átadta a szót gróf Thoroczky Miklósnak, ki ez alkalommal egyszersmind beszámolóját is tartotta. Fejtegetve a jelenlegi politikai helyzetet, abból elmaradhatatlan következményként vont le a szabadelvűpártból való kilépését. Szünni nem akaró taps és éljenzés győzte meg a gróftól arról, hogy politikai viselkedését kerülete feltétlenül helyesli s hogy ellenfelétől, a kormánypárti Szentkereszty bárótól nem kell tartania. Utána dr. Leitner Mihály helybeli ügyvéd vette át a szót, ki igazi humoros beszédével nevetéssé és ezáltal lehetetlenné tette a kormánypártot. Kitünő hangulatban, lelkes éljenzés között kiáltották ki ismét gr. Thoroczkyt képviselő jelöltnek, kitermészetesen disszidens volta miatt mindazok a körök, melyek az előbbi ciklus alkalmával mellett

tartottak, a legelkeseredettebb módon elleneznek. — Különösen érdemes megjegyzésünk az, hogy a programbeszédem nemcsak a dévai választókerület, hanem az egész megye független gondolkozású intelligenciája nagy számban vett részt. Még Szentiványi Gábor földbirtokos és Imets Ignác ügyvéd szólalt fel, helyeselve Thoroczkay politikai magatartását, majd pedig lelkes hangulatban azzal az elhatározással oszlott szét a választóközönség, hogy régi képviselője mellett a választói urnánál is rendületlenül ki fog tartani.

Minorita rendház, mint kortes tanya.

Tudositónk írja: Most, mikor felemelő érzéssel olvassuk, hogy Csák Czirjék Alajos, a minoriták derék rendfőnöke Isten áldását imádkozta le az alkotmányvédő vezérlő férfiakra, érdekes látni, hogy Nagyenyeden, a rendházban Dely Ödön házfőnök ajtaját egymásnak adják a kormány fizetett kortesei. Ez bizonyára azt jelenti, hogy kortes iroda van ott berendezve Török Bertalan jelölt érdekében. A referentorim pedig hihetőleg a nemes munkában fáradozók torkát felüdíti. Jó volna a rendfőnök urnak e külső jelekből vont következtésekről tudomást szerezni s egy imamintát küldeni a házfőnök urnak, utasítván, hogy a haza javáért pár órát imádkozzék.

A szamosújvári ellenzék.

Miként Szamosújvárról értesítettek, ottan tegnapelőtt alakult meg a szövetségi ellenzéki párt, a mely mindjárt megalakulása után képviselő jelölő gyűlést is tartott és Dániel László földbirtokost kiáltoatta ki hivatalos jelöltnek. Dániel a tegnap reggeli vonattal érkezett le Szamosújvárra. Nagy-Ilklódon a vasuti állomáson egy huszonöt tagból álló küldöttség, Szamosújvárt pedig a választók nagy tömege fogadta Dánielt, a kit lelkesen, meleg szeretettel üdvözöltek. A polgárok kifogták a képviselőjelölt kocsijából a lovakat zászlóerdő közepette a városi zenekar által kísérve, hazafias dalokat énekelve. A lelkesedés nagy. Dániel győzelme biztos.

Hivatalos presszió.

A nagyenyedi egyesült ellenzék, a hivatalos nyomás ellensúlyozására, melyet a közigazgatás és p. ü. igazgatóság bizonyára felsőbb rendeleire fejt ki jelöltük Bethlen Bálint gróf választása ellen, az alább olvasható nyomatványt küldte szét Nagyenyed összes tisztviselőinek:

A tiszta választás és törvénytisztelet nevében

az összes tisztviselők, általán az összes választó polgárok figyelmébe! 1899. évi XV. törvénycikk 167. §-a.

„Állami és törvényhatósági közhivatalnok, a rendezett tanácsú városok polgármestere és rendőrkapitánya s a községi (kör-) jegyző nem vehet részt politikai pártgyűlések összehívásában, nem lehet azoknak elnöke vagy jegyzője és tőlük megbízást el nem fogadhat; nem vehet részt a képviselőjelöltek körutazásában, továbbá valamely hatáskörébe eső cselekménye vagy mulasztása, illetőleg ezekre vonatkozó ígérete vagy fenyegetése ál-

tal, vagy általában hivatali állásának felhasználásával valamely választót bizonyos jelölt mellett vagy elleni szavazásra, vagy szavazástól való tartózkodásra nem bírhat; nem rendezheti a választók összehívását és a választás székelyére vezetését és azoknál nem működhetik közre; a csendőrséget, rendőrséget, vagy a fegyveres erőt más célból, mint a csend és rend fentartása és a választói jog szabad gyakorlásának oltalma érdekében (3. §. 11. pont.) igénybe nem veheti, sem pedig az azok feletti rendelkezési jogot másra, mint hatósági közegre, sem egészben sem részben át nem ruházhatja, végre a hivatali felelős a neki alárendelt tisztviselőt nem utasíthatja arra nézve, hogy melyik jelöltre szavazzon, hogy szavazási jogát egyáltalán és mikor gyakorolja vagy a szavazástól tartózkodjék, vagy hogy befolyását valamely más módon az egyik vagy másik jelölt mellett vagy ellen, vagy a választóknak a szavazástól való tartózkodása érdekében érvényesítse.“

Tehát a ki ezen § rendelkezéseibe ütköző cselekvényt követ el, törvényt sért és hivatali esküjét szegi meg.

A hatás nem is maradt el. Már is érkeznek panaszok a szelid nyomásról, melyet kivált a p. ü. igazgatóságnál fejtenek ki.

Bethlen gróf már egyszer 1892-ben mint nemzeti-párti képviselő leverte Enyeden a kormány jelöltjét. Megválasztása most is biztos. Támogatja a Kemény-Bánffy- és Wesselényi csoport s az Enyeden többségben lévő ellenzéki polgárság. Bethlen fejedelem városában helyes is, hogy egyik utóda képviselje az önzeilenül tiszta hazafiságot.

Jelölések.

Bethlenben a szabadelvűpárti Fejérvári Jenő ellen a disszidens Barcsay Tamás lép fel.

A nagyajtai kerületben Weisz Berthold nem lép fel többet. Helyette gróf Bethlen József próbálkozik.

Alvinczen Szóts Pállal szemben Szalánczy Jenő nagybirtokost jelöli az ellenzék.

Nagyajtán a Bánffy-párt dr. Ferenczy helyi ügyvédet jelölte.

A dési kerület egyesült ellenzéki párti választói vasárnap délelőtt tartott gyűlésükön báró Dániel Tiborral szemben a disszidens gr. Dessewffy Aurélt jelölték képviselőnek, ki a jelöltséget el is fogadta.

MULATSÁG.

Iparosok mulatsága. A kolozsvári iparos-egylet az „iparos menház“ megnyitása alkalmával e hónap 14-én az egyletnek Mátyás királytér 23. szám elatti levő helyiségében táncal egybekötött háziestélyt rendez. A rendezőség élén Hevesi József áll. Belépési díj tetszés szerint.

Álarcos táncvigalom. A szamosújvári csizmadia iparos-segédtek betegsegélyző és rendfentartó egylete saját pénztára javára Szamosújvárt, 1905. január hó 22-én, a Hosszúvendéglő nagytermében álarcos táncvigalmat rendez. Belépti-jegy: személyenként 1 korona. Az estélyi alkalmával a legszebb maszk egy üveg pezsgőt és a legcsunyább maszk egy üveg cognacot kap.

Farsangi napló.

Január, 14. Művészház, New-York.
 „ 14. Iparosok háziestélye, egyleti helyiség.
 „ 21. Megyei piknik, Megyeháza.
 „ 28. Piros kaliko-estély.
 Február 4. Tiszti-estély, New-York.
 „ 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó
 „ 11. Református diákbál, New-York.
 „ 18. Birósági piknik, New-York.
 „ 11. Megyei piknik, Megyeház.
 Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.
 „ 11. Megyei piknik, Megyeház.

Feilitzsch és a sétatér.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Kolozsvár, január 9.

Olvastam a „Napló“-ból, hogy Feilitzsch báró ur a kolozsvári sétatér igazgatója öt éve fáradhatatlanul dolgozik a sétatér szállításán és átalakításán. Bocsánatot kérek Tekintetes Szerkesztő ur, hogy én is belekontárkodom ez ügybe, de reszket a toll dermegő testemen, mikor ilyen tévedéseket olvasok.

Mert bár igaz, hogy Feilitzsch báró ur sokszor taposta a sétatér porondját, én mint öreg sétatéri veréb mégsem találok olyan bokrosoknak a sétatéri igazgató ur érdemeit.

Mi, a sétatér legöregebb verebei szent esküt tehetünk királyunkra, a sasra, hogy Feilitzsch báró több fát kivágatott a sétatérrel miut a mennyit ültetett.

Különösen a fiatal fákra haragudott erősen. Mindegyre parancsokat osztogatott a kertésznek:

Kivágni kell a gaz fattyat!

És mikor a kertész azt mondotta, hogy kár a fákért, mert sok rajtuk a madárfészek, a báró ur harsány haron így végezte be rendelkezését:

— Hát közibe kell lövetni a gaz bandának!

Ilyenkor úgy reszkettünk félelmünkben, hogy majd meghült ereinkben a vér.

Látva tehát az iszonyatos pusztítást, a melyet (kétségtől magassabb szépészeti szempontokból) véghez vitt a sétatér fái között a fészke csapása, egy napon átköltöttünk egy öreg sétatéri fára, abban a reményben, hogy ottan nem fog senki se háborgatni. Csalódtunk! tekintetes szerkesztő Ur! mert mi madártávtól látva a fa gyökerét, nem tudhattuk, hogy titkos féreg fogai rájájk. A fa ugyanis korhadt lévén, harmadnapra leszakadt aiatunk és mi tojásainkkal együtt lepottyantunk a földre. De ez még nem lett volna nagy csapás ránk nézve. Hanem, hogy a szegény kiérdemesült fának napokon át ott kellett heverni a földön keresztbe dülve — ezt mi, öreg verebek nagyon resteltük.

Pedig helyettünk restelkedhetett volna a sétatéri igazgató ur, a ki könnyelműen kitétte a járókelő emberek életét a veszélynek és halomra hagyta gyűlni a korhadt fák a sétatéren. És mikor inni mentünk a Szamos árkába, a sétatéren levő sáncokba, a melyeket a sétatéri igazgató ur nem takarított ki sohase a kertészszel, de-

hogy gondoltuk volna, hogy a méltóságos igazgató urat ünnepelni fogják, mint a liget hiv ápolóját.

Lehet különben, hogy miután mi a magasabb esztétikában járatlanok vagyunk, a fák kivágatása és a többi munkát a sétatér szállítás érdekében történt, csak mi nem tudjuk azokat veréb eszünkkel átérteni és méltányolni.

Nem is szólva a sétatérrel, a melyek nyáron piszkosak és mindenféle hulladékkal tele szóróttak, — hányszor sajnálkoztunk igaz részvétellel a szegény embereken, a kik a kioszkból kijöve a koromsétét éjben egymásba ütődtek. Világosság nem lévén a sétatéren, mi magunk is nagy zavarba jöttünk akárhányszor, midőn haza felé repültünk. Éber szemünk nagyon is nélkülözni volt kénytelen a lámpa világát és ilyen módon megtörtént, hogy a sűrű lombzatokban összetévesztettük a saját fészkünket a máséval. És a többi...

Most, hogy a sétatér szállítás és átalakítási munkálatairól csicseregtem, arra akaram megkérni a Szerkesztő urat, nehogy felfedezze a verebek kesergését, Feilitzsch báró előtt, mert van közöttünk egy igen öreg veréb, a ki szeretne udvari tanácsokat adni. És ha az igazgató ur valamiképen megtudná, hogy mi haragszunk rá — nem adná meg szegény öregünknek ezt a szép címet.

Alázatos csiripeléssel

Manó

a sétatéri veréb.

Egy bankett

amelyre

sokan berekedtek, és a melytől sokan távolmaradtak.

— Saját tudositónktól. —

Szentkeresztly Zsigmond bárót, a kolozsvári törvényszék elnökét tudvalevőleg kuriai bírónak neveztek ki s ebből az alkalomból ősrégi sablon és ó szokás szerint bucsubankett rendeződött tiszteletére tegnap este a New-York szálló emeleti termében. A vacsorán sokan jelentek meg, a mi csak természetes, hisz ez nem a meleg ragaszkodásról való, soha el nem muló bizonyíték, hanem a legridegebb udvariassági ténykedés. Am voltak a kik még az elemi formáknak sem áldoztak; — feltűnt például hogy igen sok bíró hiányzott, a kik hirtelen beteget jelentettek; feltűnt, hogy az ügyesség részéről senki sem bucsuztatta Szentkeresztly bárót; feltűnt, hogy a törvényszék nevében a legfiatalabb bírósági mondta el a hivatalos tósztot, a minek magyarázata azt volt, hogy a háron idősebb közül: Bodor László el se jött, Szász Béla és Veress Jenő pedig gyorsan támadt hevenyrekedtségük miatt, lemondták a szerepet; feltűnt végül az, hogy a járásbíró-ságok sem köszöntötték fel a bárót.

A feltűnések ily sorozata mellett a bankett egyébként kitűnően sikerült. Az első tósztot Szentke-

reszthy báró mondotta. A rokonszenves ünnepelt, beszédében elbucszott bíróitársaitól (azoktól is, a kik távol maradtak) az összes állami- és közigazgatási tisztviselőktől s végül — a *sajtótól*. A hírlapírók azonban e megtiszteltetésre nem feleltek részint mivel mafficiát sejtettek, részint főleg azonban azért, mivel igen elvannak foglaltva büntetőügyeik rendezésével. Az összejövetelen egy csomó tósztot még mondtak, ám nem uralkodhatott valami kiváló fesztelenség, mert a társaság hamar eloszlott. — Ott voltak: a *királytábla* részéről: Fekete Gábor elnök; Heppes Miklós és Gál Jenő tanácselnökök, Rudnyánszky Béla báró, az állítólagos utód, és még többen; az *ügyészség* részéről: Gyárfás László főügyész és Lázár Aurél főügyészhe-lyettes; a *kir. törvényszék* részéről: több bíró, továbbá a járásbírósa-gok, néhány vidéki járásbírósa-g küldöttsége; a *Város* részéről Szvac-sina Géza polgármester, és Fekete Nagy Béla tanácsos; a *Vármegye* részéről Dózsa Endre alispán, több főtisztviselő, — s végül nagyszámu közönség.

A tósztok során Fekete Gábor Szentkereszthy Zsigmondra üritette poharát; Issekutz Gyula a törvényszék, Veisz József az ügyvédi ka-mara, Gidófalvi István a közjegyzők, Kis Mór dr. az egyetem, Szvac-sina a város, Bíró Béla apátplébános a katolikus egyházközség, Páll István dr. a katolikus státus vezetősége nevében bucsuztatta az est hőst; Dózsa alispán pedig igen szellemes tosztban a vármegye képviselőjeként kívánt minden jókat Szentkereszthy bárónak. Humoros összetűzés támadt Dorgó és Gidófalvi, Dobál és Veisz József között, s így a derűs köszöntő, — a polgári asztal e legszükségesebb kelléke — sem maradt el.

Az ünnepelt a napokban távozik végleg Kolozsvárról.

NAPLO.

— Hírek. —

Rajta rajta...!

Megindult tehát a küzdelem. Ki lesz képviselő, kié lesz a hivatal, a hir, a győzelem, a dicsősség, a mandátum? Ezek a nagy kérdések foglalkoztatják mindenfelé, nem a választókat, de a jelölteket. Igen, főképpen a jelölteket. És olvasva a választási listákat, olvasva a jelöltek sorát, nevét, az ember néha ámulattal csapja össze a kezét és meglepetten kérdi:

— Hát ez is? Ez is? Lehetetlen!

Emberek, urak, nevek, a kikben se műveltség, se kvalitás, se testi, se lelki tulajdonság mind, mind arra pályáznak, hogy „nagyságos urak” legyenek, hogy nevük, hírük az országot bejárja s hogy annyi balszerencse után végre talpra álljanak. Emberekkel, alakokkal találkozzunk a jelöltek között, a kikkel

nem szívesen mentünk eddig végig az utcán, figurákkal, a kik híresek voltak gyenge erkölcsükről, a kik végigharcolták a tisztességtelen boldogulás egész csatavonalát s most ezzel az egy lépéssel vissza akarnak hódítani minden elveszett tekintélyt, tisztességet.

Urak, akik nem tanultak soha semmit, akik nem tudnak semmit, akik nem olvastak el életükben egy jobb fajta könyvet, törvényhozók akarnak lenni s törvényeket magyarázni. Léhűtők, kik egyetemi tanulmányaikat se tudták — mert nem akarták — befejezni, most nagy képpel, nagy arroganciával, szemükben monoklivál lépnek a t. választók elé, hogy bevonulhasanak a nagyságos urak gyülekezetébe. Mint a játékos, a ki kártyán eddig minden tételt elvesztett s tudja, hogy csak egyetlen ütés van, amivel regresszálhatja magát, úgy igyekeznek a jelölt urak, az élet kártyavesztési, ezzel az egy tétellel regresszálni magukat. Ha ez sikerül, akkor adhatja tovább a bankot s talán besöpri az összes téteket s játszhat tovább, a mig csak komolyan rajta nem vesz...

Stréber ügyvédek, tanulatlan demagógok, morális hajótöröttek, korrumpált vidéki és helyi nagyságok, — rajta! itt az alkalom, regresszáljátok magatokat!...

* **Közigazgatási bizottságok.** Kolozsvár szabad királyi város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága tegnap délután Fekete Nagy Béla helyettes polgármester elnökele alatt a tanácssteremben ülést tartott, a melyen a rendes havi jelentések és folyó ügyek nyertek elintéztést. A vármegyénél holnap, szerdán szintén ülésezik a közigazgatási bizottság, a melyen gróf Beldi Ákos betegségét tekintve Dózsa Endre alispán fog elnökölni.

* **Az Emke gyűlése.** Az Erdélyi magyar Közművelődési Egyesület ig. választmánya e hónap 12-én (csütörtökön) délután 3 órakor a város-ház közgyűlési termében rendes havi ülést tart.

* **Iparhatósági megbizottak.** Tegnapelőtt délelőtt folyt le a főkapitány helyiségében az iparhatósági megbizottak választása. Erről hírt adva megemlítettük már, hogy csak két iparos adta le szavazatát a hivatalosan kijelölt negyven iparhatósági megöizottára. A választás iránt tanúsított lanyha érdeklődést és a gyenge eredményt tekintve mindenki úgy vélte, hogy a választást érvénytelennek fogják tekinteni. Tegnap azonban arról értesültünk, hogy az illetékes hatóság a választási jegyzőkönyvet elfogadta és ennek alapján a két iparos által leadott szavazó-lapokkal megválasztott iparhatósági megbizottakat végérvényesen igazolta.

* **Alumínium bánya Erdélyben.** Ezelőtt négy évvel Remeczén, mely Kolozsmegye határához közel fekszik, gróf Zichy Endre területén egy dugszdag alumínium telepet fedeztek fel. A feltalálók a feldolgozatlan alumíniumot eddig úgy értékesítették, hogy a bányából ki-

került kőzeteket külföldre vitték és eladták. Minthogy azonban ez az esetről-esetre szóló adásvétel nem elégítette ki igényeiket, most a bányát örök árok óhajják eladni egy berlini és párisi pénzemberekből álló konzorciumnak, a mely a napokban a bécsi geológiai intézet főnökét le is küldte a telep megbecslésére, a ki egyszersmind a vásárt közvetíti. A telepért a felfedezők másfél millió koronát kérnek.

* **A közlekedési eszközökről.** Ez a címe annak a felolvasásnak, a melyet dr. Kossutány Ignác egyetemi tanár e hónap 15-én (vasárnap) délután fog megtartani a város közgyűlési termében. A felolvasást bárki meghallgathatja, mert a belépés díjtalan.

* **Halálozás.** Kacsó Dénes kolozsvári közrendőr elhunyt. Nyomorban maradt családjának segítségére a rendőrség körében gyűjtés indult meg.

* **Gyermekgyilkosság a klinikán.** Budapestről írják: A Baross utcai szülészeti klinikának a folyosóján ma reggel Székely Brigitta 25 éves cseléd, aki a klinikán szolgált, gyermeket szült. Alig hogy a világra jött a csecsemő, a bestiális anya azonnal fojtogatni kezdte. Egy apáca, aki történetesen arra ment, kirántotta az ujszülöttet az anya kezéből, de már késő volt. Néhány perc múlva meghalt. Székely Brigittát, a ki súlyos betegen fekszik a klinikán, a rendőrség felügyelet alá helyezte.

* **Az első kortes.** Vasárnap este megjelent a látóhatáron az első kortes, ez elmaradhatatlan alakja a választási küzdelmeknek. Pálfi Ferencnek hívják a fiatal külvárosi legényt, a ki a mentőknél tett saját beismerése szerint a Magyar-utcaiban *korteskedett*. A mentők pedig akként jönnek ez alkalommal összefüggésbe a politikával, hogy Pálfi Ferencnek bekötötték megsebzett és erősen vérző ujját, a melyet az ellenkező politikai nézeteket valló polgártársak bicskájukkal verekedés közben levágtak.

* **A Fekete kéz.** Lebanosból (Északamerika) jelentik: Venczler Ignác fémmunkást a külügyminiszterium megkeresésére letartoztatták. Avval vádolják, hogy Tisza István gróf miniszterelnöktől kétezer dollár támogatást kért azzal fenyegetve, hogy kérése megtagadása esetén, a Fekete kéz egy képviselője karácsony előtt megöli a miniszterelnököt.

* **Egy községi bíró ünneplése.** Tudósítónk írja: A marosvásárhelyi vasárnapi nagygyűlésen Apponyi fogadtatásáról hazatérő maroszentgyörgyi székely lovas banderisták a falu népének csatlakozásával igen szép megtiszteltetésbe részesítették szeretett községi bírájukat Máriaffi Lajost — ki nagy ur léteire immár tiz esztendeje, hogy a falu bírása és gyámoltója. Meglepetésszerűen érkezett a kastély elé a menet, hol vezetőjük — Kocsár Károly üdvözölte a bírót és földes gazdát. A rövid válasz után — melyben Máriaffi biztosította népét, hogy továbbra is szíven viseli a falu sorát — a Kossuth-nótát énekelve és Máriaffi Lajos községi bírót éljenezve rendben szétoszlottak.

* **Az özvegy szerelme.** Heves szerelemre gyuladt özvegy B. Mihályné a nálaál sokkal fiatalabb L.

Mihály lánt, a ki azonban rövid együttélés után elhagyta. A szerelmes özvegy azonban nem tudott a változhatatlanba belenyugodni és féltékenységevel folyton üldözte az embert. Tegnap is utána ment és a nyílt utcán nagy botrányt csapott, úgy, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni.

* **Elfogott tolvaj.** Zilahi András 18 éves bolti szolga meglopta gazdáját, egy nagyenyedi gyógyszerészt 300 koronáig és aztán megszökött Kolozsvárra. Itten szépen kiöltözött, zsebórát és revolvert vásárolt magának s a mig a lopott pénz tartott, uriasan élt. Tegnap azonban a személyleírás alapján elfogták a rendőrök és visszaviszik Nagyenyedre.

* **De a varju nem ló vissza!** A minap elhunyt Betlen Aurél grófról beszélnek ezt a kis anekdotát. Az ötvenes években Bethlen gróf párbajt vívott Lázár István erdélyi birtokossal. Párbaj közben Lázár, hogy ellenfelét meghökkenesse, pisztolyával célba vett egy fölöttük elrepülő varjút s a lővés eldördülése után a varju csakugyan le is zuhant. Bethlen nyugodt mosolylyal szóló:

— De a varju nem ló vissza!

A következő pillanatban kapásból úgy lőtte oldalba Lázárt, hogy az hetekig feküdt élet-halál között — s holta napjáig gyűlölte a varjút.

* **Szélhámos osztrák gróf.** Párisból jelentik: A tizedik kerületi bíróság tegnapelőtt Roger Ressegner de Miremont osztrák gróf csalási ügyével foglalkozott. A gróf azzal volt vádolva, hogy egy de Sentter nevű vénkisasszony anyagi romlását okozta, a kitől már a gróf atyja is 50,000 frankot csalt ki. A szélhámos gróf atyja halála után rávette a vénkisasszonyt, hogy 43,310 frank erejéig hitelt adjon neki. Erre úgy birta rá, hogy elmondta, hogy kilátása van, hogy dugszdagon nősül. A gróf összejátszott a kisasszony szolgájával, kinek nagy befolyása volt urnőjére, hogy vegye ezt rá a kölcsönadásra. A kisasszonynak azonban kezébe jutott a szolgájához írott levél és azt válaszolta a grófnak, hogy ha közvetítőre van szükség, magához méltó emberek közül keressen illet és ne a szolgák közül. Kevéssel ezután a gróf a kisasszonynál járt és elmondta, hogy már biztos a gazdag házasság. A nő, a kiről szó van, Maria Marfa Feodorovna orosz hercegnő, a ki már másodizben lett özvegy. Az orosz hercegnőnek tízmillió rubelje van. A fényes házassági terv hangoztatásával rávette a gróf a kisasszonyt, hogy kifizesse adósságát és hogy az eljegyzéshez való költségekre nagyobb kölcsönt kapjon. Néhány nap múlva ismét kölcsönért fordult a gróf a kisasszonyhoz. Hogy meggyőzze a fényes házassági tervről, egy trieszti közjegyző előtt kötött házassági szerződést mutatott neki, a melyben az orosz hercegnő kétmillió frank hozományt hoz. A házassági szerződés, mely hamisított volt, még arról az esetről is intézkedik, hogy ha az eljegyzés, a mely a szerződés szerint már megtör-

tént, felbontatnék, a hercegnő kötelezi magát, hogy 80,000 frank kárpótlást adni az ex-vőlegénynek. A kisasszony hitt és újra adott kölcsönt. Minthogy azonban a házasságból még hónapok múlva sem lett semmi, a kisasszonynak aggályai támadtak, a grótot feljelentette és a bíróság a grótot kétévi fogházra és 500 frank pénzbüntetésre ítélte, egyben kötelezte, hogy az összesen 43,310 frank kicsalt összeget és 3000 frank kártérítést fizessen.

Színház — Művészet.

Óriási botrány

hangverseny-teremben.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyváradról írják: A budapesti Népszínház egyik művésznőjét, Székely Irént elhívták Nagyváradra koncertezni. Az odaváló rendezőség még Rossini Kamillát a milánói Scalaszínház tagjál is „meghívta”. Az utcaszövegeteken menykő plakátok ordították, hogy a millanói Scala csalóánya Rossini Kamilla és a Népszínház egyik primadonnája fog énekelni a hangversenyen. Nem csoda, hogy a közönség különös érdeklődést mutatott az est iránt. Hogy is ne. Mintha Rossini kisasszonyt mindennap lehetne hallani Váradon! Meg aztán a szép fővárosi primadonna se közönséges vonzóerő.

Este előkelő publikum foglalta el a széksorokat a hangverseny-teremben. A mindenkor koncertek hűséges, jó közönsége. Persze először is keresték a programot. Igen ám, de a rendező nem volt sehol. Még egy jegyszédőt se lehetett látni. A programról pedig azt mondták, hogy éppen most teszik gép alá a nyomdában. No hát ebbe belenyugodtak, elvégre nem a nyomtatott program a fő dolog egy hangversenyen. A zongorához ült Várad Aladár zeneszerző és az ő ismert művészetével adott elő egy érdekes számot. Ez sikerült. Taps. Tetszés. Most a kis Berlányi Vanda lebbent a pódiumra és Heine egyik bájos versét szavalta el. Ujabb ováció.

Aztán pauza következett. No most Rossini Kamilla következik. A közönség valami kedves izgalommal várta az eseményt. A szünet azonban már jó negyedórja tartott, s a széksorokban türelmetlen mozgás támadt. Zörögtek, kopogtak, taposoltak:

— Mi lesz már?

— Halljuk Rossinist!

És jött Wlasák Vilma, aki elénekelte egy bűvös áriát. Utána ismét Várad Aladár zongorázott s ezalatt izgatót lőtás-futás keletkezett. Keresték a rendezőt. Hol a rendező? Nem volt sehol a rendező. Ujabb szünet, most már igen hosszú, kínos szünet következett. A közönség előbb derülten időzött, a fiatal urak bommot-kat mondtak a kisasszonyoknak, a kisasszonyok kacagtak. És közben elmúlt fél óra. Most már a türelemnek vége szakadt és káromkodás is hallatszott.

A közönség fölháborodása végre is kitört.

— Abcug! Abcug!

— Szentelenség!

— Gyalázat!

— Becsaptak bennünket!

Ilyen izgatót kiabálások közben a publikum széteszlott. Hamarosan kiderült aztán, hogy *Rossini Camilla*

tán azt se tudja van-e a világon egy város, a melynek neve Nagyvárad, hogy a Scala művésznőjét soha senki nem is hívta, hát nem is jöhetett a koncertre. Azután kiderült, hogy Székely Irén a rendezés botrányai miatt rosszul lett, s az izgalmaktól elájult.

Forgószél kisasszony. A rég nem adott, mulattató énekes bohóság kerül színe ma a cimszerepben Károlyi Leonával.

Az emigráns. Kemechey Jenő színműve szerdán kerül páratlan számú bérletszünetben bemutatóra. Az új színműben kitűnő szerepekhez jutottak: Tóvölgyi Margit, Horváth Paula, Szakács, Szentgyörgyi, Szegő, Gál Janka, Mészáros, Kassai, Dezséri, Tompa, Hajnal és Nagy Imre.

Szombaton Shakspeare estélye lesz a színháznak. Színe kerül III. Rikárd a cimszerepben Szakács Andorral.

Huszárvér. Mäder Rezsőnek a kir. Operaház igazgatójának operettejére szorgalmasan készül az énekes személyzet. Az új operette e hó 20-án kerül bemutatásra.

A 6-ik ifjusági előadást tartják meg vasárnap délután. Színe kerül a Göthe „Faust”-ja, melynek három főszerepét Szakács, Tóvölgyi Margit és Tompa játsszák.

Heti műsor.

Kedd: Forgószél kisasszony.

Szerda: Az emigráns, I-ör.

Csütörtök: Az emigráns.

Péntek: Az emigráns.

Szombat: III. Richard.

Vasárnap d. u. Faust.

Vasárnap este: Goldstein Számi.

A KANDALÓ MELLETT.

Viszhangos dalok.

Az a sok dal, ki mondja meg

Mivé lesz, mívé lesz?

A mit nem mond el a szív,

Csak érez,

— Én azt hiszem, észrevétlen

Oda száll, ott marad:

Ahol épp' a tekintetünk

Elmereng az alatt.

Ezért ragyog, ezért ragyog

Csillag a sötétben,

Bárány-felhő ezért jár

Az égen:

Ettől terem fűrtös virág

Tavasszal az ágon,

Dallamosan ettől bólong

A lomb is a fákon.

Ezért hiszik, ezért hiszik

Azután annyian,

Ha szívükön egy-egy dal

Átsuhan:

Hogy megihlet a fa lombja,

A csillag sugára,

— Pedig az csak egy dalos szív.

Visszavert nótája!

Szabolcska Mihály.

A kvalifikáció.

A német társadalmat kitűnően jellemzi a következő párbeszéd egy audienciáról, a melyet a frankfurti ujság közöl. Egy fiatal jogtudor állami szolgálatba akart lépni s kihallgatáson jelentkezett a kor

mányelnöknel. A jogtudor előadta, hogy kitűnő képesítést nyert az egyetemen s minden vizsgáját kitűntetéssel tette le; magasabb ambíciói kielégítésére a kormánytól óhajt alkalmazást.

— Nemes ember ön? — kérdezték az elnök.

— Sajnálom, elnök ur...

— De legalább tartalékos hadnagy?

— Csekély testi hiba miatt, sajnos nem szolgáltam.

— Kár! De valamelyik diákegyesülethez tartozott csak?

— Diákéletemet tanulmányaimra szenteltem, elnök ur.

— No, akkor hát legalább vagyona van, — mi?...

Szerény viszonyok közt élek s küzködnöm kell. Ezért remélem, hogy ha állásba jutok...

— De hát akkor mit akar minálunk?! — kiáltott a kérvényezőre az elnök s ezzel véget ért az audencia.

* **Golyófogó-páncél.** 1898-ban Benedetti, egy római kis osteria tulajdonosa, azzal állott elő, hogy sikerült neki a biztosan golyómentes páncél feltalálni. Bizonyítgatta is ezt azzal, hogy revolverrel magára lőtt anélkül, hogy bántódása lett volna. Az ujságok regisztrálták a hirt, mint furcsaságot, de a nagy közönség csak büvész-mutatványának vélte az egészet és csakhamar megfedkezett róla. Nem így az olasz hadügyi kormány, amely érdemesnek ítélte a dolgot a behatóbb vizsgálatra, még pedig azzal a meglepő eredménnyel, hogy felszólította Benedetit, adja el találmányát az olasz hadseregnek. Az ügylet még nem végleges, mert a felfedező kissé borsos árt követelt a páncél titkáért, de már maga az a tény, hogy komolyan „célba vették” a Benedetti-páncél alkalmazását elég volt ahhoz, hogy a tudományos körök érdeklődését is felkeltse. Emile Guarini, az ismert nevű fizikus igen érdekes tanulmányt közöl erről a tárgyról a „Nature”-ben és konstatálja, hogy ez a páncél a golyót tényleg felfogta és hatástalanná teszi, hogy a csak néhány milliméter vastagságu szöveten sem az olasz és angol szolgálati revolver, sem a mai kis kaliberű olasz löfegyver lövedéke nem hatol keresztül, holott ez utóbbi a kétszerolyan vastag acélréteget is átfurja. A köpenyeges golyók fémborítéka az odaütődéskor szétnyílik, maga az ólom-mag pedig lelapul. Ellenben a szövet anyagában semmiféle folytonosság megszakítás nem, csupán külső rétegének horzsolása található a lövés után. A fizika azt tanítja, hogy ha a kilőtt golyó áthatolhatatlan akadályba ütközik, energiája hővé változik át. A páncélon azonban hőemelkedést, vagy perzselődést nem lehet találni, ami előttünk — akik nem ismerik Benedetti titkát — megmagyarázhatatlan. Még csodálatosabb az, hogy a páncél a lövés folytán még rázkódtatást sem szenved.

A BUDAPESTI KÖZLÖNYBŐL.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bányai Ferenc okleveles tanítót a kecsedi elemi népiskolához tanítónak, a pénzügyminiszter Nagy Dező nyitrai számgyakornokot a beszercei pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez szám-tisztává, Sutovis Ervint, Kajetan Endrét és Orbán Lajost a kolozsvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, díjas illetve díjtalan számgyakornokokká kinevezte.

Törvénykezés.

Lázítással vádolt képviselő.

Lengyel Zoltánt letartóztatják(?)

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 9.

A chlopyi hadiparancs kibocsátása idejében dr. Lengyel Zoltán volt országgyűlési képviselő cikksorozatát irt, amelyben erős hangon nyilatkozott a parancsról, a királyról és a hadseregről. Emiatt aztán a királyi ügyészség a király megsértése, a hadsereg megsértése és a hadsereg ellen irányuló lázítás sajtóvétsége miatt pörbe fogta Lengyelt, akinek ügyében a főtárgyalást a mai napra tüzte ki a budapesti büntetőtörvényszék mint esküdttörvényszék. A tárgyaláson Zsitkovay Leó kuriai bíró elnökölt; a közzéadott pedig dr. Magyar István királyi ügyész képviselte.

Dr. Lengyel Zoltán beadványban arra kérte a bíróságot, hogy napolja el a tárgyalást, mert mint képviselőjelölt kerületében kénytelen tartózkodni és védője, Eötvös Károly szintén vidéken van. A bíróság, tekintettel arra, hogy a tárgyalások sorrendjén már bajos változtatni, a kérelmet nem teljesítette. Lengyel a mai tárgyaláson nem jelent meg, mire a királyi ügyész azt indítványozta, hogy a törvényszék rendelje el a vádlott elővezetését. A bíróság az indítványt elfogatta, elrendelte az elővezetést, amit azonban nem lehetett foganatosítani, mert Lengyel nincs a fővárosban.

Az ügyészség különben a cikkeknek főképpen a következő részeit inkriminálja:

„Ez a Ház nem arra törekedett, hogy a népet nagygyá tegye, de hogy megölje, elpusztítsa, megsemmisítse, gyermekeit elrabolja és felhasználja saját céljaira. Földjét pusztává tegye, benépesítse ellenségekkel. — El vagyunk kergetve. A császár ur tanácsosai sok hazugság után végre nyíltan és őszintén beszélnek. A chlopyi hadiparancsban letárgyalnak minket nyilvánosan. — Hadat üzen Magyarországnak, amely nincs. El van temetve mindörökre. Vele együtt a nemzet is, amely ezentul néptörzs. És a király is, aki ezentul hadur és császár is. És a törvény is, a melyet lábbal tipor. A beolvasztási politika él és uralkodik. Nagy Magyarország be lesz olvasztva Ausztriába, Bécsbe és a császári udvarba. Ez fogja elnyelni Magyarországot, mint mikor a béka körülugrálja az elefántot, hogy fel-falja.”

Ugyancsak vádat emel a királyi ügyészség Lengyel Zoltán ellen a hadsereg, mint az alkotmány egyik intézménye ellen elkövetett lázítás miatt is. Lengyel cikkéből a következő részeket inkriminálja:

„A vér és a vas: az erő; a törvény: a jog. — A jog is más, a hadsereg is más. A hadsereg elfogadja a jogot, ha neki kedvez, eltiporja, ha ellene szegül. A mai hadsereg erős és nem jogon épült föl. Tanuljatok gyermekek imádkozni! Térden állva könyörögjétek az Istenhez, hogy bocsássa meg ami gyengességtünket és bűneinket, hogy még mindig nem tudtuk hazánkat a mi elnyomóinktól megszabadítani. De az imádság után az osztrák pangánét vasával és a ti véretek hullásával kössetek pogánymódra szerződést a magyarok Istenének oltára előtt és esküdjétek meg, hogy ami erőt karotok a vasnak adni s ami lángolást véretek a szívébe önteni tud, azt arra használjátok, hogy a nemzet a zsarnokság uralmától megszabadíttassék.

Ha lehet, paragrafussal; ha nem lehet, vérrrel és vassal.”

Mikor a törvényt kikiűdöttje a bíróságnak jelentést tett, hogy a vádolt nem volt feltalálható, dr. Magyar István királyi ügyész azt indítványozta, hogy helyezték Lengyelt előzetes letartóztatásba. A bíróság egyelőre függőben hagyta a döntést.

Jdegenek naplója.

Kik érkeztek tegnap Kolozsvárra?

Központi szálloda. Gerendi Ákos földbirtokos Szőkefalva. Bartók Béla és neje ref. lelkész Bonczhida. Hügel Lipót és neje malomtulajdonos Szászrégen. Feuer Salamon kereskedő Facset. Gärtner Zsigmond utazó Bécs. Dürr Rezső utazó Bécs. Hönig Mór utazó Marosvásárhely. Pongráz Rezső utazó Kassa. Redl Rudolf utazó Bécs. Marteau Henrik hegedűművész Grance. Gyarmathy Sándor szolgabíró Mező-Örményes. Ifj. Lengyel József joghallgató Gyergyószeg. Kovács Béla gazdaszt Szászveszős. Dr. Baintner Hugó jogtanár Kassa. Özv. Jónás István né birtokos Debreczen. Dr. Jeney Elemér ügyvéd Nagyenyed. Terebes László körjegyző Kőszegfalva. Whisky Tibor birtokos K.-Szentmiklós. Schutzner B. cs. és kir. hadnagy Brassó. Teichtmann Oszkár keresk. Brassó. Grüninger Vilmos utazó Bécs. Máj János utazó Brassó. Hoffmann Lajos utazó Bécs.

New-York szálloda. Groffey Drage magánzó London. Tolnay Elemér földbirtokos Folyfalva, dr. Liptay Károly ügyvéd Szeged, Szabó testvérek birtokosok Arad, Geizer Lajos kereskedő Budapest.

egyetemi tanár Budapest, Köves Sándor joghallgató Nagybánya, Bretter Vilmos birtokos Marosvásárhely, Olischer Ernő kir. albiró Gyulafehérvár, Jarnik A. bizt. felügyelő Budapest, Salamon Hermann birtokos Naprád, dr. Tamasiu Simon ügyvéd Hidalmás, Nuszbaum L. birtokos Hosszuaszó, Nuszbacher Ignác birtokos Kecsed, Schochter Mór kereskedő Szamosfalva, Rosenfeld B. kereskedő Szucság, Weisz Zsigmond kereskedő Bécs, Goldzieher Albert joghallgató Arad, Székely Árpád joghallgató Debreczen, Van der Porten Adolf kereskedő Budapest, Szundy Gyula gazdaszt Nagy-Zsombor, Visky Tibor birtokos K.-Szt.-Miklós, Breitenstein J. kereskedő Budapest, Tuis József gyógyszerész Győr, Auer Zoltán gyógyszerész Győr, Weiller Mór kereskedő Lemberg, Nemes Ignác kereskedő Máramaros-Sziget, Leib Scher kereskedő Csernovic.

Pannonia Feszt-szálloda. Brück Mihály utazó Budapest, Berger Ödön utazó Budapest, Reiner Arnold Budapest, Lipovics H. utazó Budapest, Büchler Miksa utazó Gyöngyös, Pohl Vilmos utazó Budapest, dr. Istváni Gyula Budapest, Fenyő Imre utazó Budapest, gróf Török Sándor jogász Prága, Neifeid Sándor utazó Budapest, Tirschei Szilárdné Dobanó.

Biasini szálloda. Ákoncz Márton gazdaszt Helyt. Kohn Márton kereskedő Nagyvárád. Papp Emil h. pénzügyigazgató Ds. Magdon Mihály tanár Marosújvár, ifj. Zélig Dávid gazdaszt Nagy-Ilonda, Zeyk Károly nagybirtokos Ajton, Wárnai Aladár biztosító felügyelő Budapest, Friedmann Mór fűrészgáros Kis Demeter, Gyurka Béla és neje földbirtokos Gerővásárhely, Veress Ferenc földbirtokos Tur, Özv. Olárné magánzó és leánya Nagy-Szeben, Mihálek László és neje, állami vivó mester Maros-Ludas, Balázs József bányász Gyulafehérvár, Gáll Elek birtokos Szilvás, Hancz Miklós timár Szászrégen. Kálmán Lajos joghallgató Arad, Bozzai Kálmán tisztviselő Nagybecskerek.

REGÉNY.

A két vérfolt története.

Bünygi elbeszélés.

Irta: A. Conan Doyle. 14

— Oh, kiméljen meg, Holmes ur! Kimélyen meg! — könyörgött örült kétségbeeséssel. — Az isten szerelméért, ne mondja meg neki! Hisz ugy szeretem! Azt szeretném, hogy egy árnyék se essék boldog életére, ez pedig, tudom, megtörné nemes szívet.

Holmes fölemelte őt.
— Hálás vagyok, asszonyom, hogy észere tért, ha csak az utolsó percben is. Nincs vesztegetni való percünk sem. Hol a levél?

Oda sietett egy íróasztalhoz, ki zárta kihuzott egy hosszú, kék borítékot.

— Itt van, Holmes ur. Bár adta

volna az Isten, hogy soha se láttam volna!

— Hogy tehetnék vissza? Holmes töprengett. Gyorsan, gyorsan ki kell valamit találnunk. Hol az irományos szekrenyke?

— Még a hálószobában.

— Mily szerencse! Gyorsan asszonyom, hozza ide!

Egy pillanattal később már megjelent kezében egy lapos, vörös dobozzal.

— Hogy nyitotta ki azelőtt. Biztosan meg van a kulcs másik példánya? Persze, hogy van önnek. Nyissa ki?

Hilda grófnő kebléből egy kis kulcsot huzott elő. A ládikó kinyílt. Tele volt tömve iratokkal. Holmes mélyen, az iratok tömkelegébe, egy más okmány lapjai közé csuszta. A ládikó becsukott, bezáratott és visszavitetett a hálószobába.

— No, most már evvel elkészültünk, mondá Holmes; még van tíz percünk. Messze mentem, csak, hogy önt megvédjem, asszonyom. Viszonzásul ön avval fogja az időt eltölteni addig hogy elmondja öszintén ennek a különös esetnek magyarázatát.

— Holmes ur, mindent megmondok önnek, — kiáltá. Oh, Holmes ur, inkább levágtatnám a jobb kezemet, sem, hogy egy pernyi bánatot okozzak neki. Egész Londonban nincs egy asszony, ki ugy szeretné férjét, mint én, pedig ha megtudná, mit tettem, — hogyan lettem kényszerítve, hogy ezt tegyem — soha sem bocsátana meg nekem. Mert saját becsületét oly magasra becsülte, hogy nem felejtjen és bocsátaná meg másnak az eltévelyedését. Segítsen, Holmes ur! Az én boldogságom, az ő boldogsága, életünk forog a kockán.

— Gyorsan asszonyom az idő mulik.

— Az én levelem volt, Holmes ur, esküvöm előtt irtam egy elharmarkodott levelet, — egy örült levelet, olyant mint egy közvetlen szerelmes leány szokott írni. Nem akartam semmi rosszat, de ő mégis bűnnek tartotta volna. Évek multak el, mióta irtam. Azt hittem, hogy az egész dolog feledésbe ment. Végre meghallottam ettől az embertől, Lucastól, hogy az ő keze között van, és megmutatja férjemnek. Könyörületességért esdekeltem. Azt mondta, hogy visszaadja a levelet, ha elviszek neki egy bizonyos irományt, melyet leirt a férjem okmányszekrényéből. Volt egy kémje a hivatalban, a ki tudatta a levél létezéséről. Biztosított, hogy férjemet semmi baj sem érheti. Képzelve magát helyzetembe, Holmes ur! Mit tehettem mást!

— Beavatni férjét bizalmába.

— Megkopogtattam az ajtót. Lucas kinyitotta. Követtem a szobába, nyitva hagyva mögöttem az ajtót, mert féltem evvel az emberrel egyedül lenni. Emlékszem, hogy volt kint egy asszony, mikor beléptem. A mi ügyünk hamar elkészült. Ott volt íróasztalán levelem, átadtam neki az iratot. Ő átadta nekem a levelet. Ebben a pillanatban valami neszt hallottam az ajtóban. És lépések hangzottak a folyosón. Lucas

hamar féreahajtotta a szőnyeget, ezalatt valami rejtkehelyre dugta és ismét betakarta.

(Folytatjuk.)

Főszerkesztő: DR. ÓVARI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLÓ” hírlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta éjjel után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávé.

Reggelig nyitva.

ŐSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Telefonsz. 538. — Telefonsz. 538.

Banács Flórián cukrász, Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca 14.

Ajánlom lakodalmakra való tortaimat. Vidékre ingyen csomagolás.

Továbbá:	Továbbá:
Czukorkáimat	Kitünő Ligörjeimet
Párizsi süteményeim	és Thea,
Fagylalt	Csokoládé és
Parfi	Tejes-kávémát,
Krémek	a legutányosabb ár
Szulczok.	mellett.

Uj szücs-üzlet Budapestről.

Tisztelettel tudatjuk a n. érd. közönséggel, hogy Kolozsvárt, Jókai-u. 2. sz. a. egy dusan be-rendezett

szücs-üzletet

nyitottunk és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legmagasabb igényeknek is megtudunk felelni. Elvállalunk e szakmába vágó mindennemű szörme munkákat, átalakításokat és javításokat a legutányosabb árban. Kész női garnitúrák is kaphatók.

Szives pártfogást kér

Józsa J. és Társa.

Uj szücs-üzlet Budapestről.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája Kolozsvár, Jókai-utca 15.

Telefonsz. 379.

Elvállal és készit mindennemű nyomdai munkákat a legizlésesebb kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és szolid árban teljesítetnek.

Uj házikenyér sütőde!
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy
Wesselényi Miklós utca
25. szám alatt
a főpostával szemben

„Központi kenyérsütőde“
ezég alatt
uj házikenyér üzletet
nyitottam.

Házikenyéremet alföldi asszonyokkal süttetem.
Sütődém **Forduló utca 7. sz.**
alatt, a Seemann-féle házban van.
Kenérsütés naponta kétszer, délbe 12
órákor és délután 2 órákor.
Becsés pártfogását kérve, maradok
tisztelettel **BARABÁS EDE.**

TELEFON 5-433.

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becsés tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEVEDI VENDÉGLŐ“
összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét **a tulajdonos.**

Egész éjjel friss bablives

Egész éjjel friss konyhelyives

Egész éjjel nyitva.

Uj üzlet! A vashid mellett Uj üzlet!
valódi SINGER varrógépek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a volt Bernáth E. Sándor-féle kerékpár és varrógép-kereskedést átvettük és azt **Finkler és Társa** cég alatt (Babos-palota) tovább vezetjük. Nagy raktárt tartunk kerékpárokban, varrógépekben és azok alkatrészeiben.

Mechanikai javító műhely.
Javitunk: varrógépeket, kerékpárokat és irógépeket. Készítünk: villanycsengő berendezéseket, emaillezéseket, nickelzéseket és minden e szakmába vágó javításokat **olcsón és pontosan.**

Varrógépek részletfizetésre is kaphatók gyári áron!
Szerkezeti hibákért 6 évi jótállást vállalunk. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk. A n. é. közönség b. pártfogását kérve tisztelettel **FINKLER és TARSA.**

Olvassa és csodálja!

Teszler Károly divatkereskedőnél Wesselényi-Miklós- (Hid)-utca 11. sz. alatt,
mai naptól fogva eladásra kerülnek: Remek tenisz flanelok 14, 16 kr. — Zefírek, kartonok, szatinok és batisztok 9 krajczártól kezdve. — Legújabb divatu barchetek 13, 19, 25, 30 kr. — Valódi francia flanelok, legdivatosabb deszínekben 25, 30, 35 kr. — Dupla széles ruhaszövetek 15 krtól kezdve. — Valódi angol szövetek 140 centi széles 38, 45, 56, 76, 95, 1.10, 1.30 kr. — Vihar-loden 85 centim. széles 28, kr., 120 centim. széles 43 kr. — Cibelin szövetek 120 és 140 centim. széles 60, 70, 80 kr. — Vászna, chiffonok, kész fehérneműk, ággyterítők, fegyházban kötött harisnyák és még sok fel nem sorolható cikkek, olcsó árak mellett.

Maradékok, nagy választékban.

Telefon-szám 399.

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése
KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valódiságáról meggyőződni.

Felhívás.

Az „Erdélyrészi általános takaré- és hitelszövetkezet“ (Kolozsvár, Ferencz József út 2.) 3 évre szóló **koronás-évtársulatot** indított meg, a melybe való belépésre a t. közönség ezennel tisztelettel felhivatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy több koronát fizetnek be betéti könyvre s a 3 év leteitével úgy a befizetett összegek, valamint 5% kamatja s az átírási és késedelmi díjakból eredő jövedelem a bank által a tagoknak készpénzben kifizettetik. Az említett jövedelemmel a **betett koronák kamatja 10%-ra is felnöhet.**

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre, értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamat mellett.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a **kölcsönt 1—2 koronájával fizetheti 3 év alatt vissza**, ha pedig kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra átruházhatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat nélkül **három év alatt jól kamatozó tőkére tesz szert.**

Az évtársulatba való belépés mindenkinek melegen ajánlható.

TRISKA J.
zongora-raktára

Kolozsvárt, Sétatér-utca (Saját ház)

Zongorák, pianinok, harmoniumok és cimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek hecserelését, javítását, hangolását, helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható. Ára **1100** korona.

Bármikor megtekinthető!